

KÖNYVTÁRI

1962/2

HIRADÓ

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó

Fejér megye közművelődési könyvtárosai számára.

Könyvbarát mozgalmi különszám.

/Körlevélként/

Könyvbarát mozgalom Fejér megyében.

A Könyvbarát mozgalom megindulása sokfajta mozgást eredményezett megyénkben. Habár tulnyomórészt még a kezdeti munkánál tartunk, - járási és községi értekezletek, munkatervek kidolgozása, célkitűzések meghatározása, a feladatok felmérése - mégis úgy látjuk, a járási tömegszervezetek együttes ülése után, községi szinten is sokféle munkába kezdtek tömegszervezeteink, hogy eszévi célkitűzéseinkhez közelebb jussunk.

Legfontosabb feladatunk a Könyvbarát mozgalmon keresztül elérni azt, hogy a meglévő olvasók számát megyei szinten tíz százalékkal növeljük, s az hogy a megye könyvállományát a jelenlegi 0,6 kötet könyvet, lakosonként 0.75 kötetre emeljük. Ez azt jelenti, hogy ezer lakosra 750 kötet könyvet kell biztosítani ebben az esztendőben. Nem kis feladat. Éppen ezért szükséges az erők összefogása, a meglévő anyagi eszközök észszerű felhasználása.

A Könyvbarát mozgalom jelentőségét megértették minden járásban, minden községben és vannak ebben a munkában messze élenjárók is. Így például a központi járásban a Hazafias Népfront, a Nőtanács a Megyei Könyvtár munkatársával járják a községeket, segítenek a munkatervek kidolgozásában, adnak tanácsot, segítséget a célkitűzések megvalósításához. A Hazafias Népfront a bicskei járásban is helyesen kezdeményez, amikor arra törekszik, hogy minden községben támaszkodva ilyen formában, kulturálisra egybekötött rendez-

vényekkel nyissa meg a Könyvbarát mozgalmat. A bicskei megyei megnyitó után Etyek, Mány, Szár községekben voltak rendezvények, március hó folyamán Vereb, Vértesacsa, Csákvár és Alcsut községekben terveznek megmozdulást. Szülői munkaközösségeken belül, valamint teadélutánok keretében is rendeznek ünnepélyes megnyitót.

A sárbogárdi járásban Cecén, Sárszentmiklóson voltak ünnepélyes megnyitók, s a járás valamennyi községe munkatervet készít a Könyvbarát mozgalom megindításához.

A dunaujvárosi járásban a Járási Könyvtár olvasószervező versenyt indított, amelynek eredménye az, hogy az év első negyedében az olvasók hetven százaléka beiratkozott. Az olvasószervezés során mintegy ezernyolcszáz új olvasó iratkozott be a járásban lévő községi könyvtárakba.

A méri járásban bizony sok még a hiányosság. A községekben sok helyen nem is tudnak a Könyvbarát mozgalomról, s ez azt jelenti, hogy a járási bizottság hiányos munkát végzett. Nem osztották fel a Könyvbarát mozgalomban résztvevő tömegszervek a járás községeit, s nem nyujtanak hathatós segítséget.

Többéves munka kezdő lépései ezek, mégis vannak már konkrét, kézzelfogható eredményeink. Biztató jelek és eredmények. Könyvtári Híradónk hírlónszámát a Könyvbarát mozgalom eredményeinek értékelésére, a munka segítésére bocsátjuk könyvtárosaink, a tanácsi vezetők, s a Népfront Bizottságok rendelkezésére.

Dr. Csongor Endréné
a Megyei Könyvtár vezetője.

A z i s m e r e t t e r j e s z t ő m u n k a é s a
könyvtár.

Ha számbavesszük az elmúlt néhány évben elért eredményeket, mind az ismeretterjesztő, mind a könyvtári munka területén megállapíthatjuk, hogy jelentős számszerű és minőségi javulás jellemzi munkánkat. Azonban azt is megállapíthatjuk, hogy a népművelésnek ez a két ága a lehetőségekhez képest nem egészen egyenesvonalúan és töretlenül fejlődik s legfőképpen nem egymással összhangban, egymást segítve és kiegészítve éri el eredményeit.

A könyvtárak kölcsönző tevékenysége - akár szakirodalmat, akár szépirodalmat ad az olvasó kezébe - önmagában véve is kitűnően szolgálja az ismeretek terjesztését, különösen akkor, ha a kölcsönző tevékenység tudatos, személyekhez szóló könyvajánlással párosul.

Az ismeretterjesztő munkáról is elmondhatjuk, hogy megszűnőben van az ötletszerű, alkalomszerű tervezés, a tematikát hosszulejratu, sok helyen éves formában alakítják ki, a javuló szervezőmunka eredményeként pedig egyre bővül az ismeretterjesztésben résztvevők köre. Jogosan elmondhatjuk, hogy formájában gazdagabb, tömegméretűvé váló ismeretterjesztő munka folyik megénkben, legalábbis annak döntő részében.

A számszerű fejlődés, a tematikai és formái gazdagodás ellenére azonban a rendezvények jelentős része alacsony hatásfokú. A hallgatóság nem egyszer csalódva távozik, mert úgy érzi, hiába töltötte idejét, tudása nem gyarapodott. Ennek alapvető okát a fogyatékos előadói módszerben és a rendezvények egysíkúságában kereshetjük. A könyvtári munkában is fellelhető nagyon sok helyen az olvasókkal való foglalkozás jó módszerének hiánya és a könyvtári munkának más népművelési területtől, többek között az ismeretterjesztő munkától való függetlenülése, önálló "zárt" élete.

Melyek azok a közös területek és feladatok, melyek szervesen kapcsolják össze a népművelésnek ezt a két ágát? Hogyan jelentkeznek a népművelés gyakorlatában a könyv és az ismeretterjesztés kapcsolata?

Művelődési forradalmunk egyik lényeges feladata: a dolgozók sokaságát rendszeres olvasóvá nevelni. Az egyre javuló könyvkiadás, a könyvvásárlás rohamos emelkedése, a könyvtárak tevékenységének növekedése ezt biztosítja, hogy jó uton járunk. Mégis, ha azt vizsgáljuk,

hogy mennyire tudatos az együttműködés a két népművelési ág, a könyvtár és az ismeretterjesztés között, szomorú képet kapunk. Van néhány közös könyvtárkötő, irodalmi est, író-olvasó találkozó, ritkán egy-egy könyvkiállítás, még ritkábban az előadók felkészülését segítő könyvajánlás, bibliográfia összeállítása. Ezek a formák természetesen jók, de alkalmazásuk sajnos szórványos.

A tervezerü, a közös nevelési célt és a helyi viszonyokat figyelembe véve együttműködést kell mindenütt megteremtünk.

Néhány javaslatot emlitünk meg az ismeretterjesztés és könyvtári munka összekapcsolására, az ismeretterjesztési irányelvek alapján:

1./Az ismeretterjesztő rendezvényeken, előadásokon, tanfolyamokon, munkásszaksz-akadémiákon, szakkörökön, stb. résztvevőknek az egyes foglalkozások után az előadó hívja fel a figyelmét a témához kapcsolódó legfontosabb irodalomra. A helyi könyvtárak az ismeretterjesztő program ismeretében a lehetőségekhez mérten szerezzenek be ezeket a könyveket. Az ajánlott műveket a könyvtárak vigyék el a rendezvények színhelyére és ott kölcsönözzék azokat. A könyvtárterjesztő esetleg árusíthatja ezeket a könyveket.

2./Maga az ismeretterjesztő program is tartalmazzon szakkönyvismertetést, irodalmi esteket, ankétokat, író-olvasó találkozókat, könyvtárlátogatást. Az ifjúsági előadássorozat programja esetenként a József Attila Olvasómozgalom kötelező és ajánlott műveinek figyelembevételével alakulhat. Újabb tömegeket nyerhetünk meg az ismeretterjesztésnek, ha a könyvtárak beirathozott olvasóiból is toborozzuk a közönséget. A kölcsönző kártyák ^{utmutatást} áttekintésével adhat az egyes olvasók érdeklődési köréről. Ennek figyelembevételével küldjünk számukra meghívót az őket feltételezhetően érdeklő ismeretterjesztő rendezvényre. A könyvtár olvasói számára a művelődési otthon rendezhet ankétot.

3./Szervezettebben kell biztosítani az előadók felkészülését segítő téma-bibliográfiát, a szükséges irodalmat, akár könyvtárközi kölcsönzés útján is. Sajnos alig akad könyvtár, amely az előadók ilyenirányu segítését, az irodalom eljuttatását vállalta volna. Csak néhány gondolatot adtunk, pár módszert emlitettünk a két népművelési ág együttműködésére, melyek ezen kívül számos hasznos máformája is lehetséges.

A gyakorlati együttműködést az ismeretterjesztésben a helyi közönségi

városokban üzemi vagy területi műv. otthoni egységes programban kell realizálni.

Lébányi Pál

könyvtárügyi előadó Megyei Tanács
VB. Művelődésügyi Osztály.

AZ OLVASÓTÁBOR KISZELESÍTÉSÉNEK NEMHÁNY MÓDSZERE.

A népművelési funkcióból eredően a közművelődési könyvtárak egyik központi feladata az, hogy a lakosság minél szélesebb rétegeit vonják be az olvasás világnézet-formáló, jellem- és izlésnevelő folyamatába. Az olvasótoborzás problematikájának teljes kifejtésére egyetlen rövid cikk keretein belül nincs lehetőség, így csak néhány módszerre hívjuk fel a munkatársak figyelmét.

Nem egy községben kérdéses, hogy a lakosság **egésze** tud-e egyáltalán a könyvtárról, és van-e valamilyen fogalma az állománya által nyújtott lehetőségekről. Beszélünk olyan olvasni szerető falusi emberrel, aki azt hitte, hogy az iskolában működő könyvtár csak a gyerekek mese-szomjának kielégítését szolgálja. Elsősorban az ilyen helyeken van szükség a szűkebb értelemben vett könyvtárpropagandára. Plakátokkal, rendezvényekkel, tömegszervezeti gyűléseken tett felszólalásokkal, a községi hangosbemondó segítségével hívjuk fel a lakosság figyelmét a könyvtárra, ahol minden olvasó találhat neki megfelelő könyvet. A könyvtár pusztá létezésének széleskörű propagálása minden bizonnyal sok helyen szerez új olvasókat.

A következő lépés annak a felderítése, hogy a megfelelő könyvtárpropaganda ellenére kik és miért nem olvasnak. A tulajdonképpeni olvasótoborzási munka alapja az előzetes felmérés. Meg kell vizsgálnunk az olvasók foglalkozás, lakóhely, nem, életkor szerinti csoportjait, és a könyvtár központi célkitűzéseit szem előtt tartva az előzetesen állított lakosság-csoportok közül válasszuk ki azokat a rétegeket,

melyek az olvasó szerző tevékenységünk szempontjából elsősorban jönnek számításba. A további tevékenységünk módja a kiválasztott rétegek jellegétől függ.

Legközönfekvőbb a megoldás a lakóhely szerinti rétegeknál. Ha családonként felmérjük a község olvasóit, és ezt esetleg térképre vetítjük /ilyen olvasótérkép készült pl. Iváncsán/, akkor azonnal megállapíthatók azok a távoleső falurészek, melyeknek lakói egyáltalán nem, vagy alig látogatják a könyvtárat. Ugyancsak könnyű szerrel megállapíthatjuk a népszámlálási adatok alapján, hogy melyek a könyvtárilag ellátatlan, de elég népes /80-100 lakosu/ puszták. A megoldás módja: fiókjellegű könyvtölcsozónő létesítése. 1960-ban a megye területén /az 1 000 lakoson felüli községeket tekintve/ a fiókjellegű könyvtölcsozónőkkel is rendelkező községek lakosságának 13,5%-a, míg a többinél csak a lakosok 8,8%-a volt beiratkozott olvasó, és a fiókokkal rendelkező községek könyvanyaga lényegesen jobb kihasználtságot mutatott.

Nagyon fontos a foglalkozás és életkor szerinti rétegek olvasási helyzetének az elemzése. Faluhelyen elsősorban a felnőtt paraszt lakosságra kell a figyelmünket fordítani. Iváncsán /a könyvtáros közlése szerint/ a 350 Tsz-tagból 1961. végén csak 14 olvasója volt a könyvtárnak. El kell értnünk, hogy a dolgozó parasztok ne csak a gyermekeikkel hozassanak maguknak valamilyen olvasnivalót, hanem személyesen is felkeressék a könyvtárat, elbeszélgessenek a könyvtárossal, ismerkedjenek az állományal, stb. Ez lenne az egyik főfeladat, melynek számszerű eredményei is mutatkoznának. /Természetesen elsősorban nem a számszerűsítésre kell törekedni, hanem a népművelési feladatok megfelelő ellátásra./ Ehhez azonban ki kell alakítani azokat a klubszerű formákat, amelyek valóban vonzó hatást képesek gyakorolni az emberekre. A tervezett iváncsai termelőszövetkezeti klub - eredményes megvalósulás esetén - hasznos tapasztalatokat szolgáltathat majd arra vonatkozóan, hogy miképpen lehet a könyvtárhoz kötni a szövetkezeti tagokat.

Számításba kell vennünk az olvasótoborzásnál a tömegszervezetek segítségét is. Az ifjúság bevonása a KISZ, az asszonyok beszerzése a Nőtanács révén eredményesebb lehet. Különösen ügyeljünk arra, hogy a községi tanács és a végrehajtóbizottság tagjai, az MSZMP és a tömegszervezetek vezetői és a falu értelmisége minél nagyobb számmal

legyen könyvtári olvasó, hiszen ez a tény önmagában is agitativ erővel bír, ezenkívül azok, akik ismerik a könyvtárat, sokkal inkább szívéből viselik a sorsát. Elsősorban ezekkel a vezetőemberekkel kapcsolatban van értelme a személyes meggyőzésnek.

A lakosság minden rétegére kiterjedő hatással rendelkezik az olvasó-szerző verseny, melynek bővebb ismertetésére e számunkban külön cikket szenteltünk. A verseny /az iskolások és a KISz-fiatalok bevonásával/ szép eredményeket hoztak, azonban fennáll a puszta számszerűség veszélye. A verseny nevében is ügyeljünk arra, hogy ne csak a gyerekek tóduljanak a könyvtárba, hanem az új olvasók megoszlása nagyjából az olvasótoborzási terv arányainak feleljen meg.

A nem olvasó rétegek és személyek felmérése kapcsán hasznos a könyvtártól való távolmaradás okainak a megvizsgálása is. Sok esetben /sajnos/ az fog kiderülni, hogy a könyvtár adottságai nem megfelelőek. Különösen az állomány mennyiségét és minőségét kell itt számításba venni. Az állomány összetétele határozottan vonzó vagy taszító hatást gyakorol az olvasókra, és ennek megfelelően -végsőfokon- a szerzeményezés is olvasótoborzási eszköz. Azonban a legjobb könyvanyag sem tud korlátlan számú kölcsönző igényeknek megfelelni. Olvasónként legalább 4-5 jó könyvre van szükség a minimális választék biztosításához. 1 000 kötet tehát legfeljebb 200-250 olvasó számára elég - a további fejlesztéshez az állomány gyorsabb ütemű bővítése szükséges. Így érintkezik az olvasótoborzás problémaköre a könyvellátottság vizsgálatán keresztül a Könyvbarát mozgalom könyvtárfejlesztési célkitűzésével.

A helyes irányban, átgondoltan és sokoldalúan végzett olvasótoborzás hozzásegít ahhoz, hogy a könyvtárak betöltsék a tudatformálás terén rájuk háruló feladatokat.

- - - -

A CSAKVÁRI KÖZSEGI KÖNYVTÁR február végén átvette a helyi Tsz 254 kötetes állományát, a tulajdonjog fenntartása mellett. Tervbe vették az állami gazdaság könyvtárának a könyvtári hálózatba történő bekapcsolását is. Hasonló jellegű intézkedések történtek Vereben is.

Könyvgyűjtésről.

A "Könyvbarát" mozgalom célul tűzte ki, hogy a társadalom mozgósításával minél több rendszeres olvasót szervezzen be a könyvtárak olvasótáborába. Ezt a célt csak helyeselni tudjuk mi könyvtárosok, de az új, sőt még a régi olvasók részére is nagyobb mennyiségű, lehetőleg sokféle könyvre van szükségünk.

A könyvállomány gyarapítása is szerepel mind a "Könyvbarát" mozgalom, mind a második ötéves terv feladatai között. Egységes törekvés, hogy minden ezer lakosra 1962. év végéig 750 kötet, 1965. év végére pedig 1200 kötet könyvtári könyv jusson.

Nem kis feladat ez. Sok helyen meg kell kétszerezni a jelenlegi könyvállományt, ami komoly erőfeszítést kíván a községek minden lakosától. Pénzben több, mint egy millió forint kell még ebben az évben - a községi költségvetésben és a községfejlesztési alapból tervezett összegeken kívül - a kívánt könyvmennyiség beszerzésére.

A feladat tehát nem kicsiny!

A község egész társadalmának meg kell mozdulnia, hogy ezek a szép tervek valóra válhassanak.

A közös zseb tartalma /a költségvetés/ kevés! Tehát a község dolgozóinak áldozatkész hozzájárulását kell biztosítani. Ezt vállalta a Hazafias Népfront, a Nőtanács és a Földművelésügyi szervezet a "Könyvbarát" mozgalom keretében. A támogatásnak sokféle formája lehetséges a helyi szervek ötletessége, mozgékonyasága, szervező képessége szerint /pl. könyvbál, irodalmi est, teadélután, könyvtombola stb./

Mi a teendője a könyvtárosnak?

Mindenekelőtt kezdeményeznie, segítenie, propagálnia kell minden ilyen akciót.

A rendelkezésre bocsátott összegeket az eddigi állomány összetételének és az olvasók igényeinek figyelembe vételével használja fel. Sommi olyan könyvet ne vegyen, amire nincs okvetlenül szükség! A vásárolt könyvanyagot a szokásos leltározás, feldolgozás /bélyegzés, kölcsönzőkarton megírása stb./ után

lehet csak forgalomba hozni. Helyes, ha a könyvbe /de nem a címlap első oldalára! / beírjuk, hogy milyen forrásból szereztük be. Pl. "Ez a könyv a fülci nőtanács ajándéka. A községi könyvtárnak".

A helyi termelőszövetkezet is komoly anyagi segítséget nyújthat, ha sikerül megnyerni a vezetőség és a tagság támogatását, a könyvtár részére. Főleg a mezőgazdasági könyvek vásárlása, esetleg az eddigi beszerzett könyveknek átadása révén. A kis, "eliszórt könyvtárak" vagyis jórészt életképtelen könyvhalmazok beolvasztása a községi könyvtárba, szintén fejleszthetik a könyvállományt. Ilyen esetben arra vigyázzunk, hogy csak olyan könyveket vegyünk át, amit tényleg használni lehet. Brosurákat, elavult, elrongyolódott vagy az olvasók részéről nem használható könyveket ne vegyünk át. Vigyázzunk! Ez nem jelenti azt, hogy csak az olvasók által keresett könyvekről van szó! Lehetnek olyan könyvek, amelyek iránt nincs még ugyan érdeklődés, de tartalmánál fogva szükséges, hogy a falu dolgozói megismerjék, olvassák. Ilyenkor a könyvtáros ajánlására, propaganda munkájára hárul a feladat, hogy a könyvet az olvasók közé adja és rávezesse őket annak értékére, hasznára. Az átvételt, beszerzést mindig jegyzéssel csináljuk, amelynek egy példánya a leltárkönyv mellett megőrzendő.

Kérünk minden munkatársat, hogy a társadalmi szervek "Könyvbarát" rendezvényeiről, a kapott anyagi támogatás eredményéről, formájáról a járási, illetve megyei könyvtárnak küldjenek néhány soros értesítést.

dr. Kerekes András
a Megyei Könyvtár h. vezetője

A Könyvbarát mozgalom első eredményei

A SÁRBOGÁRDI JÁRÁSBAN.

SÁRBOGÁRDON 1962. február 10-én ülést tartottak a tömegszervezetek vezetői, és megalakították a Könyvbarát mozgalom akcióbizottságát. A bizottság kidolgozta a járási munkatervet, és a községek részére megadta a mozgalom feladatainak végrehajtási irányelveit.

KÖZSEGI SZINTEN a három szervezet vezetői mellett a kulturális bizottságok elnökei és titkárai felelősek a mozgalom eredményességéért. A járási bizottság minden községtől február végére kérte be a mozgalom feladatait és végrehajtását magábanfoglaló tervet.

A KÖZSEGI TERVEK szembetűnően tanúsítják, hogy ez a mozgalom hatalmas jelentőségű lesz a könyvtárak szempontjából. A járási bizottság és a Művelődésügyi Osztály a községek közül Sárszentmiklóst jelölte ki a mozgalom ünnepélyes megnyitására. Ennek kapcsán febr. 17-én műsoros est rendezésére került sor. A színvonalas irodalmi rendezvényen fellépett az irodalmi színpad és az általános iskola kulturálcsoportja. A mozgalom célkitűzéseinek ismertetése után a jelenlévők megtekintették a könyvkiállítást, és lehetőség nyílt /főleg mezőgazdasági/ könyvek vásárlására.

A mozgalom feladatai közt a könyvállomány növelése az elsőrendű fontosságú. Ennek érdekében az állami költségvetés mellett 3 000 Ft-t szerveztek meg a községfejlesztési alapból. A TSz-vezetősége ígéretet tett arra, hogy a kulturális alapból messzeemenően támogatja a könyvtárat, ezenkívül átadta saját könyvállományát a községi könyvtár kezelésébe.

Az olvasók számának növelése érdekében megszervezték az aktív hálózatot, melyben jelentős szerepet kapott a KISz szervezet. A "Mindon házból legyen tagja a könyvtárnak"-mozgalomban példamutató magatartást tanúsítanak a falu vezető emberei. Az olvasók számát a lakosság 14%-ra kívánják felemelni. Munkatervükben szerepel irodalmi előadás, könyvnapi rendezvény, könyvkiállítás és

könyvárusítás, stb.

Ezt a kezdeményezést több község követte, pl. Alsószentiván, ahol a nőnap ünnepséggel kapcsolták egybe, és így nagy tömegeket tudtak mozgósítani.

AZ ELSŐ LEPÉSEK is bizonyítják, hogy társadalmi ügyé vált a könyvtárügy. A községekben már nemcsak egy tiszteletdíjas könyvtáros foglalkozik a könyvtár anyagi fondjaival és az olvasótábor kiszélesítésével, hanem a végrehajtó bizottságtól kezdve az egész lakosság.

Imre László
járási könyvtárvezető

=====

EREDMÉNYES ALAPFOKU KÖNYVTÁROS-VIZSGÁT tett a sárbogárdi Járási Könyvtárban /megyei vizsgabizottság előtt/ hét községi könyvtáros: Abai Julia /Vajta/, Boros Jenőné /Szabadhidvég/, Börzsei Antal /Mezőkomárom/, Lampert Jánosné /Alsószentiván/, Molnár Lászlóné /Sárszentmiklós/, Németh Erzsébet /Sárszentágota/, Palencsár Irén /Cece/.

ÚJ KÖZSEGI KÖNYVTÁROSOK A SÁRBOGÁRDI JÁRÁSBAN: Botos László /Nagylók/, Havasi Jenő /Pusztacreges-Órpuszta/, Lampert Jánosné /Alsószentiván/, Pacher László /Sáregres/, Szegedi Györgyné /Lajoskomárom/, Tárnoki Lászlóné /Sárosd/.

Szeretettel köszöntjük új kartársainkat, és munkájukhoz sok sikert kívánunk.

OLVASÓSZERZŐ VERSENY

A DUNAUJVÁROSI JÁRÁS KÖZSEGEIBEN.

Az 1961-es év IV. negyedében olvasószerező versenyt indítottunk járásunk községi könyvtáraiban. A verseny szervezését és lebonyolítását szívesen vállalták a könyvtárosok.

A VERSENYFELTÉTELEK a következők voltak: Minden beiratkozott olvasó hozzon legalább egy új olvasót. Aki a legtöbb új tagot toborozta, az külön jutalomban részesül, a verseny többi résztvevője között pedig sorsolással dől el, hogy ki kap jutalmat. A jutalom: 7-8 db. könyv. A jutalmazásról a Városi Könyvtár gondoskodott.

A VERSENY EREDMÉNYEI biztatóak. Nagyvenyimen például, ahol a verseny indításakor, november 29-én 141 olvasója volt a községi könyvtárnak, december 31-ig 230-ra nőtt az olvasók száma. Nagykarácsonyban 165-ről 255-re, Ercsiben 298-ról 411-re emelkedett a könyvtári tagok száma.

A RÉSZTVEVŐK örömmel fogadták a versenyt, és szívesen bekapcsolódnak majd az 1962-ben indítandó versenybe is.

Lengyel Erzsébet
járási instruktor
Dunaujváros

/A dunaujvárosi kezdeményezés eredményei valóban számottevőek. A IV. negyedévben 3 300-ról 5 200-ra emelkedett a községi könyvtárak olvasóinak a száma, és így az évvégi létszám 15%-kal volt magasabb a tavalyinál. Ez annál inkább figyelemreméltó, mert az 1961-es III. negyedévi helyzet lényeges csökkenést mutatott az előző évvel szemben: 1960. megfelelő időszakában ugyanis 4 300 olvasója volt a községi könyvtáraknak. A verseny nem jelentett "higitást", nem jelentette a tanulók egyszerű beiratását: a 900 új olvasóból mindössze 345 volt 14 éven aluli. Az eredmények természetesen nem minden községben felelték meg a várakozásnak, de a verseny így is határozott olvasótoborzási módszernek mutatkozott.

KÖNYVKÖTŐ SZAKKÖR A KÖZSÉGI KÖNYVTÁR MELLETT

A KÖNYV SZERETETÉT célszerű módon fejleszti az ifjuságban a perkáti kiemelt községi könyvtár vezetője. Az általános iskola VII. osztályos tanulóiból könyvkötő szakkört hozott létre. A 10 főből álló lelkes kis csoport arra vállalkozott, hogy a szakköri foglalkozásokon elsajátítja a könyvkötő munka alapjait, megtanulják a könyvjavítás mesterségbeli fogásait.

A KISZ-SZERVEZET is felkarolta a kezdeményezést. Olyan szakkör-vezetőt jelöltek ki, aki maga is érdeklődik a könyvkötő-munka iránt. Emellett a legszükségesebb anyagok beszerzéséhez megfelelő összeget is biztosított a szervezet a fiatalok számára.

A Megyei Könyvtár a könyvkötészet egyik szakmunkását küldte ki a szakköri foglalkozásokra, aki megtanítja a szakkör tagjait a legfontosabb ismeretekre. A szakmai utmutatást nagy érdeklődéssel fogadták. Ma még csak tizen vannak, számuk azonban minden bizonnyal növekedni fog. Megtanulják a könyvjavítás módját, és segíteni fogják a községi könyvtárat.

DICSÉRENDŐ KEZDEMÉNYEZÉS volt ez a községi könyvtáros részéről, mert ezekben a fiatalokban biztos segítőtársakra fog találni, akik helyben elvégzik a kisebb könyvjavításokat és meghosszabbítják a könyvek élettartamát. Egészen biztos, hogy ezek a fiatalok segítők munkájuk mellett a könyvek igazi barátaivá lesznek. A perkáti példa remélhetően követőkre fog találni a megye más községeiben is.

Vinkovich Mária
könyvkötő
Megyei Könyvtár

=====

AZ IVÁNCSAI ált. iskola tanulói a politechnikai foglalkozás keretében ellátják a könyvtári könyvek szerelésével kapcsolatos munkákat.

KÖNYVBARÁT?

KÁR, hogy Könyvtári Híradónk csak a technika egyszerű eszközeit veheti igénybe, s nem tudjuk szemléltetően bemutatni néhány tulbuzgó olvasó szellemi tevékenységét, aki elméleti kifejtésére éppen a könyvtárból kölcsönzött könyveket használja fel.

A Könyvbe Firkálók szektáját több csoportra lehetne osztani, azokon belül is lehet alcsoportokat részletezni, de maradjunk csak a néhány leggyakoribb típus felsorolásánál.

Vannak akik egészen egyszerűen nem tudják leküzdeni a vágyat, hogy olvasás közben támadt gondolataikat azonnal ne közöljék. Ezek, ha ismeretterjesztő könyvet olvasnak "Hülyeség, Na ne mondja, mert elrontja, Hallatlan ostobaság" jelzőket alkalmaznak. Kétségbe vonják a szerző felkészültségét olyannyira, hogy egyetlen szó, vagy felkiáltás erejével agyoncsapni kívánják az ismeretterjesztő mű hitelességét. Véleményüket azonnal a könyv margójára írják, sokszor szines ceruzával aláhúzzák. Dicséretre szolgálnak azzal, hogy a mű több oldalán jelzik hasonló észrevételüket.

Ebbe a csoportba sorolhatók, de a szépirodalmi művekkel kapcsolatos véleményüket fejezik ki azok, akik az újonnan vásárolt és első ízben kölcsönzött könyv végére odairják: tetszett. Nagy János. Ha neked is, ird ide a neved. Vagy: hallatlanul pocsék. El se kezd! Utóbbiak a könyv első lapján jelzik véleményüket, társadalmi munkában, nem kérnek cenzorszolgáltatást. A problematikusabb szépirodalmi alkotásokat filozófiai tárgyú kitételekkel látják el: a lélek halhatatlan. Mi az, hogy fáj a szív? A szív nem fájhat, nem réped meg, nem lehet belhalni a szerelembe. Bizonyára így van. De nem lehetne ezt szóban, vagy - ha mindenképpen írásban óhajtja a szerző - más papíron kifejtteni?

Vannak, akik receptkönyvnek használják Gárdonyi: Egri csillagok c. művét. Olyan is, aki Jókai: Aranyember c. könyvének címlapján üzen otthonmaradt csemetéjének: Jóska, vacsora a sütőben.

Találni sok olyan embert is, aki versírási készségét, papirhiány miatt a Magyar népmesék hátlapján köszörüli: Szinva felett a hidon át, egy magányos férfi megy... Csodálatos. Örökké boldogtalan lett volna az utókor, ha nem ismeri meg a nemes költői szándékot.

Soroljam? Nem. Inkább kérjük: a Könyvbarát Mozgalom keretében azzal támasszuk alá a könyv iránti szeretetünket, hogy mások olvasási lehetőségét nem csökkentjük a könyvrongálással. Rendezünk ilyen könyvekből kiállításokat, elrettentő példaként...

dr. Csongor Endréné
a Megyei Könyvtár vezetője.

=====

H I R E I N K

A KÖNYVBARÁT MOZGALOM MEGYEI MEGNYITÓJÁT Bicskén rendezte meg a Hazafias Népfront, a Nótanács és a MESZÖV. Az ünnepi műsor a művelődési házban került lebonyolításra: a szellemi vetélkedő résztvevői közt 500 Ft értékű könyvjutalmat osztottak ki. A műsort könyvkiállítás is színesítette. Az est jövedelmét /1 000 Ft-ot/ a járási könyvtár kapta meg, könyvbeszerezési célokra. A rendezvényről megemlékezett a Fejér megyei Hirlap, melynek cikkét az országos "Könyvbarát mozgalmi hiradó" is leköszölte.

"KÖNYVTÁRI ESTEK" címmel négy előadásból álló sorozatot szervezett a Megyei Könyvtár. Eddig megrendezésre került:

- 1./ "Az olvasás esztétikája és lélektana". Előadó: Lengyel Dónes, a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum h. igazgatója.
- 2./ Az Új Írás irodalmi estje. Az írók közül résztvett Tatay Sándor Kossuth-díjas, Takács Imre és Rákos Sándor József Attila-díjasok, továbbá Ladányi Mihály és Szakonyi Károly. A folyóirat szerkesztőségét Szabó Ede képviselte.
- 3./ "Zene és irodalom". Előadó: dr. László Zsigmond zenetörténész.

A három előadáson együttvéve mintegy 350 érdeklődő jelent meg.

- . -

A SZÉKESFEHÉRVÁRI JÁRÁS HIREI.

- ABA** : A TERMELŐSZÖVETKEZET átadta könyveit a községi könyvtárnak, és a jövőben is támogatni fogja a helyi könyvtár állománygyarapítását.
- PÁKOZD** : A KÖZSÉGI TANÁCS mezőgazdasági állandó bizottságának ülésén a községi könyvtáros ismertette a könyvtár mezőgazdasági szakkönyveit.
A községi tanács olvasóasztalokat és székeket szerzett be a könyvtár számára.
Március 30-án a megyei írók részvételével irodalmi estet rendeznek Pákozdon a Könyvbarát mozgalom keretében.
- PÁZMÁND** : ÚJ HELYSÉGBE költözött a községi könyvtár. A könyvszakkönyvek bepolcozását az uttörők végezték.
- VELENCE** : OLVASÓTOBORZÁSI VERSENYT indítottak az uttörők a Könyvbarát mozgalom keretében.

/Csukly Alajos/

A SÁRBOGÁRDI JÁRÁSBÓL.

A JÁRÁS MINDEN TELEPÜLÉSÉRE könyvet juttatunk az 1961-62-es népművelési évben. Az utóbbi időben négy fiókjellegű községi könyvkölcsönzőt létesítettünk: Mezőszilas-Alsóbogárd, Alsó-szentiván - Győzelem TSz, Igar-Vámpusztá és Szabadegyháza-Hippolytpusztá. A vezetők: Solymosiné tanítónő, Dudar István-né TSz-könyvelő, Szabó János pedagógus és Kiss Józsefné.

FIÓKJELLEGŰ KÖNYVKÖLCSÖNZŐT létesített a "Pérón" Sárkeresztur község könyvtára. Könyvállománya 130 kötetnyi, főleg ifjúsági könyvanyag, melyet a Megyei Könyvtártól kapott ajándékba.

A TERMELŐSZÖVETKEZETEK a járásunk területén már 80%-ban átadták könyvanyagukat /a tulajdonjog fenntartása mellett/ a községi könyvtáraknak.

TOVÁBB JAVULT a községi könyvtárak elhelyezése. Az új művelődési otthonokban kaptak minden szempontból megfelelő helyiséget a nagylóki, sárkereszturi és szabadegyházai könyvtárak.

UJSZERŰ KEZDEMÉNYEZÉS a könyvtárak berendezésének pótlására: Szabadhidvégen önálló helyisége van a könyvtárnak, de berendezése mindössze egy rozzant szekrény, melyben a könyvállománynak csak egyharmada fér el. A TSz saját kitermelésű faanyagból saját műhelyében készíti el a szükséges butorokat. A polcok már el is készültek.

/Imre László/

SEREGÉLYESRŐL JELENTIK:

MESEDELUTÁN-SOROZATOT indított a seregélyesi kiemelt községi könyvtár. Mindjárt az első előadás nagy sikert aratott: több, mint 200 gyermek hallgatta végig a könyvtáros által előadott meséket, és nagy tetszéssel nézték végig a diafilm-vetítést is. A sorozat második előadása március 18-án került lebonyolításra.

- - - - -

A FÖLDMŰVESSZÖVETKEZET mintegy 1 400 Ft. értékű könyvajándékkal járult hozzá a könyvtár fejlesztéséhez. A könyvanyag zömét mezőgazdasági művek alkotják.

/Ruzsicska Mária/

I v á n c s á n   l á t t u k

- Az "egy község - egy könyvtár" célkitűzés értelmében a termelőszövetkezet könyvállománya után az iskolai ifjúsági könyvtár 200 kötetes anyaga is egyesült a községi könyvtárral. Fűrész Gyula kartársunk /a tulajdonjog fenntartása mellett/ a községi tulajdonban lévő ifjúsági könyvekkel együtt kezeli az állományt.
- 1962-re 1 500 Ft-tal rendelkezik a községi könyvtár butorvásárlás céljára. A TSz segítsége folytán azonban a keretet csak anyagvásárlásra kell fordítani, mivel a polcok összeállítását a szövetkezet vállalta.
- Olvasóterképet készít a községi könyvtár. Feltérképezték a község belterületét, és különböző színű zászlócskákkel jelölik /házanként/ a felnőtt és gyermek-olvasókat.

A PÁTKAI KÖNYVBARÁTOK KLUBJA /a községi könyvtár szervezésével/ február 16-án tartotta második előadását "Ismerkedés a regényekkel" címmel. A kölcsönzési idő után megrendezett előadáson mintegy harmincan jelentek meg a könyvtár törzs-olvasói közül.

- - - - -

AZ ADONYI KÖZSÉGI KÖNYVTÁR könyvkölcsönzöt hozott létre Szentmihálypusztán, melynek állománya a szomszédos Dajka lakosait is ellátja könyvvel.

- - - - -

A BICSKEI JÁRÁS KÖNYVBARÁT BIZOTTSÁGA elkészítette a munkatervét, valamint a járás községei számára kidüldendő körlevelek, melyet a helyi tömegszervezetek, a tanácsok és a községi könyvtárosok kaptak meg. - A járás községeiben tartott ünnepélyes Könyvbarát mozgalmi megnyitókat több helyen a tömegszervezetek különböző megmozdulásaival kötötték egybe. Így pl. Vereben a Nőtanács teadótlutánján, Alcsuton a szülői munkaközösségek ülésén tartja meg a könyvtáros a mozgalmat ismertető előadását.

o o o o o o

Készült 300 példányban,
a székesfehérvári Megyei
Könyvtár házi sokszoro-
sítóján. A címlapterv
Galántai György
munkája.

Felelős kiadó: Dr. Csongor Endréné